

15. Jakým způsobem se evangelia předala?

Jedna z 54 částých otázek o Ježíši Kristu a církvi, na které odpovídá tým profesorů historie a teologie Navarrské univerzity.

21.02.2023

Je známo, že nemáme originál psaného textu evangelií, ani žádný originální rukopis starověké knihy. Písemnosti se předávaly ručně psanými kopiemi na papyru a

později na pergamentu. Evangeliím a raně křesťanským spisům nebyl tento způsob předávání cizí. Již u Nového zákona vidíme, že některé listy svatého Pavla se opisovaly a předávaly v souboru spisů (2 Pt 3,15-16) a totéž platí o evangeliích: vyjádření svatého Justina, svatého Ireneje, Origena atd. uvedená v předchozí otázce (Kdo to byli evangelisté?) naznačují, že kanonická evangelia byla bezprostředně opsána a předána společně.

V prvních stoletích křesťanství se na psaní používal papyrus a od století III. pergamen, který byl odolnější a trvanlivější. Papír se začal používat až od století XIV. Zachované rukopisy evangelií nám na základě pečlivého studia tzv. textové kritiky ukazují, že v porovnání s většinou starověkých děl je věrohodnost těchto textů velmi vysoká. Na prvním místě je to počet těchto rukopisů. Například Íliady

máme méně než 700 rukopisů, ale jiných děl, jako jsou Tacitovy Letopisy, máme jen několik - a z jeho prvních šest knih jen jedno. Na druhou stranu máme asi 5400 rukopisů Nového zákona v řečtině, nepočítaje starověké verze v jiných jazycích a citace textů v dílech starověkých autorů. Kromě toho tu je otázka časového odstupu mezi datem vzniku knihy a datováním nejstaršího rukopisu. Zatímco u mnoha starověkých klasických děl je to téměř deset století, nejstarší rukopis Nového zákona (Rylandsův papyrus) je o třicet nebo čtyřicet let starší než doba vzniku Janova evangelia; z III. století máme papyry (Bodmerův papyrus a papyrus Chester Beatty), které ukazují, že již sebraná kanonická evangelia se předávala v kodexech; a od století IV. se předávají svědectví prakticky bez přerušování.

Samozřejmě že při porovnávání takového množství rukopisů se odhalí chyby, chybná čtení apod. Textová kritika evangelií - a starověkých rukopisů - zkoumá ty varianty, které mají nějaký význam, a pokouší se zjistit jejich původ. Někdy se jeden opisovač snaží sladit text evangelia s druhým evangeliem, druhý se snaží vysvětlit to, co považuje za nesouvislý výraz atd., a tímto způsobem tak zjistit, jak by mohl vypadat původní text. Vědci se shodují na tom, že ze starověkých textů máme nejdůkladnější poznání právě o evangeliích. Vycházejí z toho, co bylo řečeno v předcházejícím odstavci, a také z toho, že společenství, které tyto texty předává, je společenství kritické; jsou to lidé, kteří žijí to, co se v textech tvrdí, a kteří by neznevážili svou pověst momentálními nápady.

54 otázek o Ježíši Kristu a církvi

Vicente Balaguer

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/15-jak-
zpusobem-se-evangelia-predala/](https://opusdei.org/cs-cz/article/15-jak-zpusobem-se-evangelia-predala/)
(18.03.2026)